

Optimum

KD Skladi
družba za upravljanje, d.o.o.

Revija za pametne vlagatelje

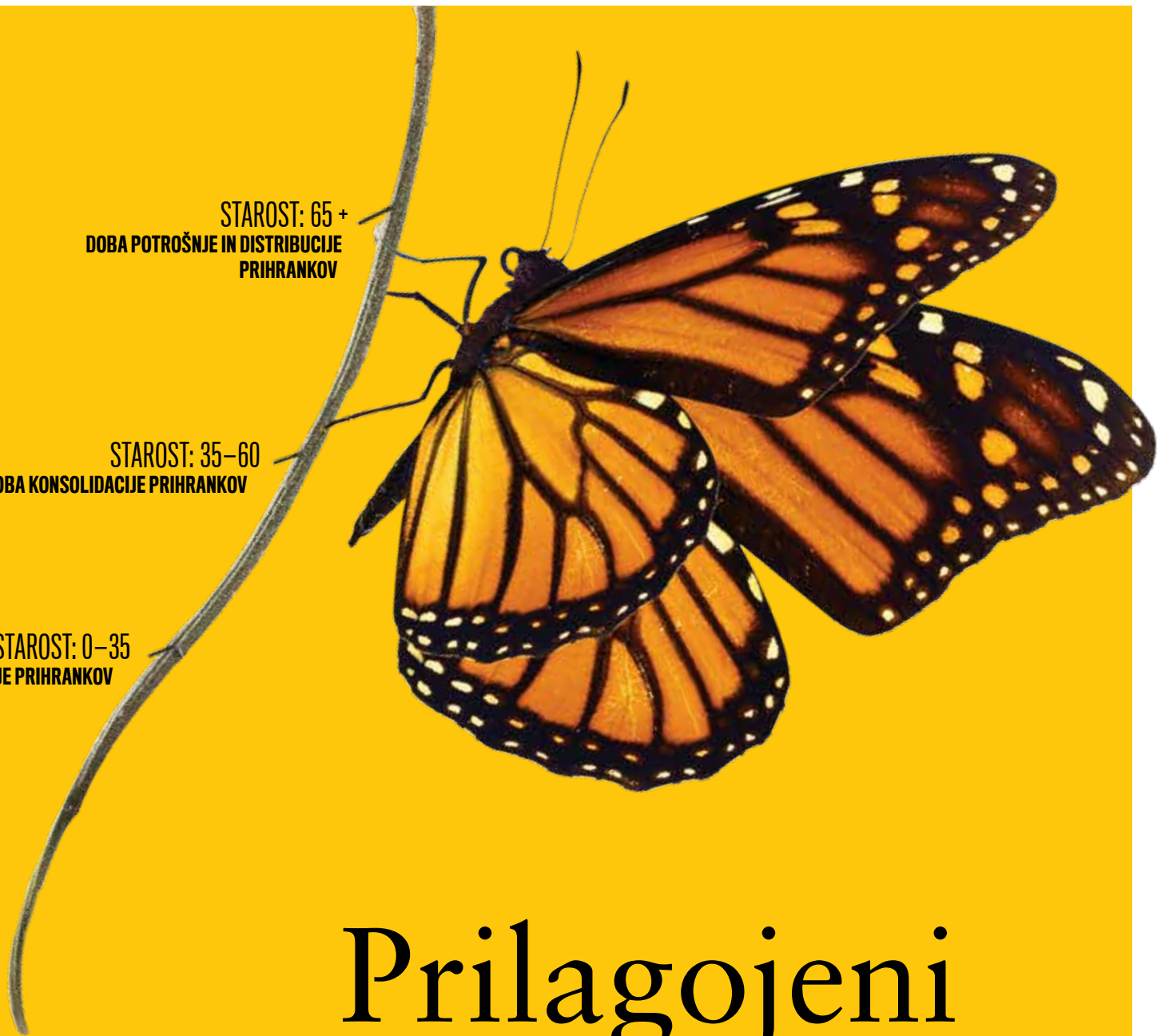
SEPTEMBER 2015

WWW.KD-SKLADI.SI

STAROST: 65 +
DOBA POTROŠNJE IN DISTRIBUCIJE
PRIHRANKOV

STAROST: 35–60
DOBA KONSOLIDACIJE PRIHRANKOV

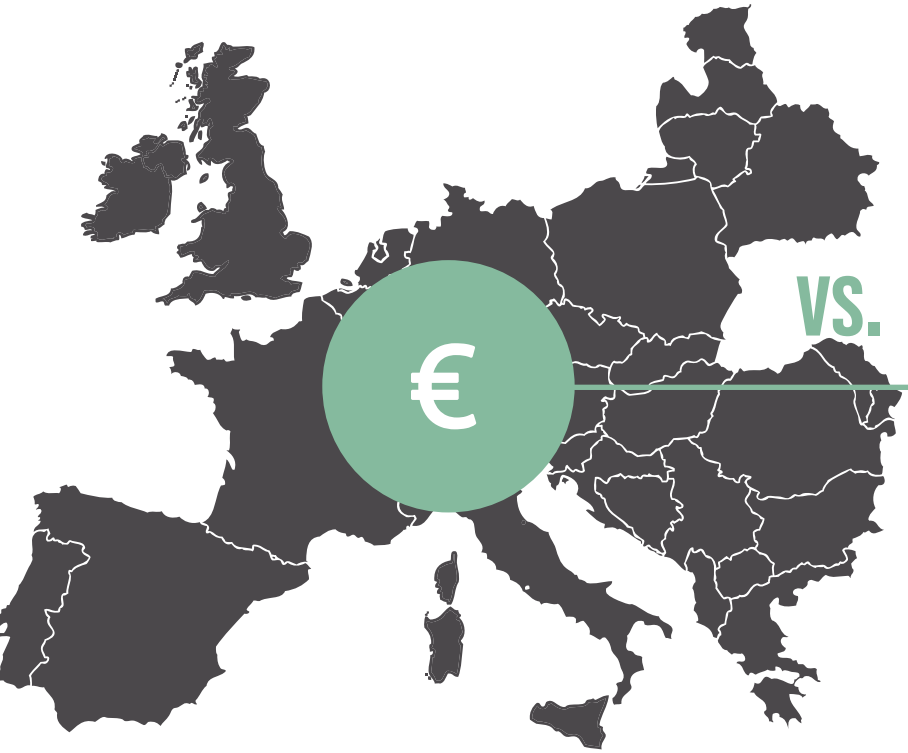
STAROST: 0–35
DOBA AKUMULACIJE PRIHRANKOV

Prilagojeni evoluciji

.....
NALOŽBENA STRATEGIJA ŽIVLJENJSKIH
CIKLOV KMALU TUDI V SLOVENIJI **STR. 8**

Vpliv valutnih tečajev na vrednost naložbe

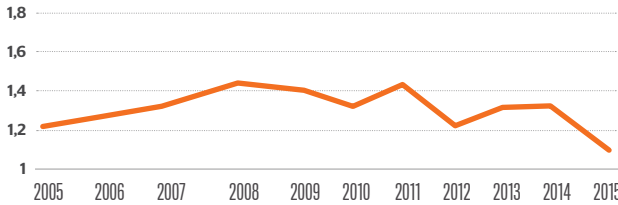
Vlagatelj, ki ima naložbe v tuji valuti, je izpostavljen tudi valutnemu tveganju, ki lahko ob velikih premikih valutnih tečajev pomembno spremeni vrednost naložb.

VALUTNI TEČAJ, KI MERI VREDNOST ene valute izražene v drugi valuti, se oblikuje glede na ponudbo posamezne valute na posameznem trgu in povpraševanje po njej, nanj pa vplivajo tudi splošne razmere v gospodarstvu in denarna politika centralnih bank, sočasno pa vrednost domače valute pomembno vpliva na gospodarsko aktivnost v državi.

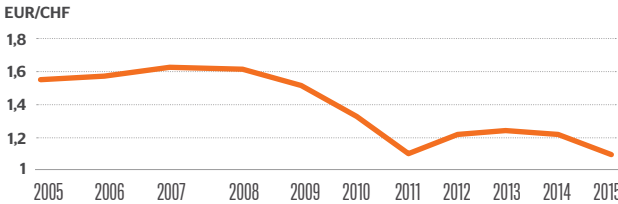
Če ima vlagatelj naložbo v tuji valuti (recimo v USD) in se vrednost tuje valute proti domači (EUR) okrepi (USD aprecira), bo to zvišalo vrednost njegove naložbe, merjeno v domači valuti (EUR). Depreciacija domače valute (EUR) glede na tujo (USD) tako pomeni izgubljanje vrednosti evra proti ameriškemu dolarju, kar pozitivno vpliva na vrednost premoženja, ki ga imamo v tuji valuti. Depreciacija evra sočasno pomeni upad valutnega tečaja, npr. tečaj EUR/USD se zniža z 1,5 na 1,1 dolarja za evro. Apreciacija domače valute (EUR) glede na tujo (USD) pa ima ravno nasprotni učinek na vrednost naložbe v tuji valuti.

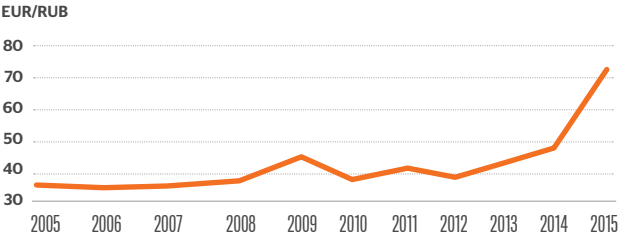
GIBANJE VALUTNIH TEČAJEV GLEDE NA EVRO (2005–2015)
(STANJE 20. 8. 2015)
EUR/USD

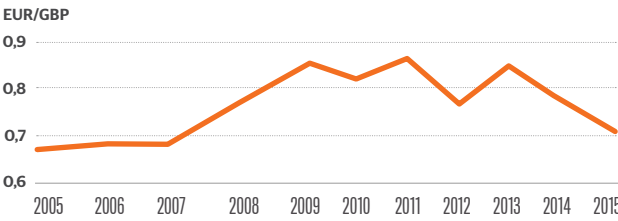
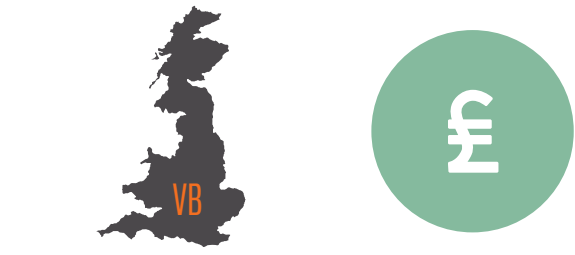
Ameriški dolar ostaja najpomembnejša valuta v svetovnem merilu. Večina plačil pri mednarodnih transakcijah se še vedno opravi v tej rezervni valuti. Na razmerje EUR/USD trenutno vplivajo predvsem negotovosti v Evropski uniji.

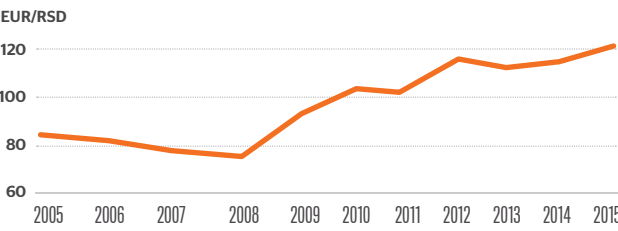
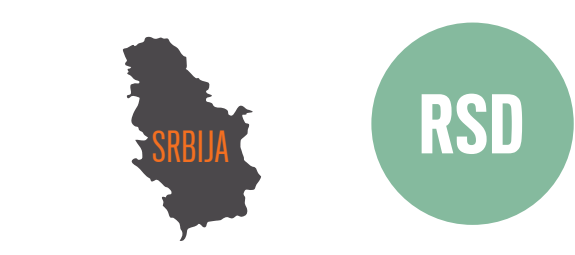
Švicarski frank v obdobjih povečanega nezaupanja na mednarodnih finančnih trgih pridobiva na vrednosti proti ostalim valutam, tudi iz zgodovinskih razlogov. Povpraševanje vlagateljev po tej stabilni valuti se v zadnjih letih povečuje.

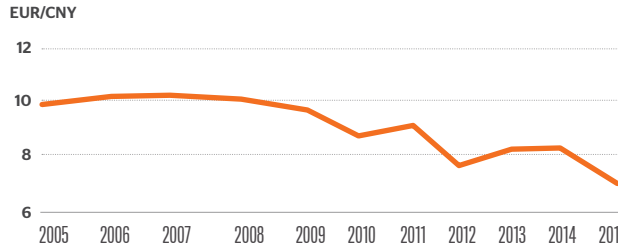
Ruski rubelj je v zadnjem letu močno izgubil vrednost zaradi geopolitičnih težav z Ukrajino. Na delovanje ruskega gospodarstva še dodatno slabo vpliva upad cene nafte, ki je trenutno na večletnem dnu.

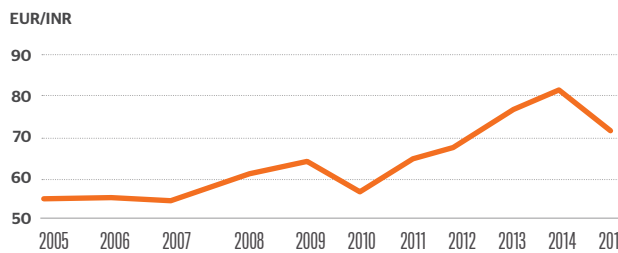
Britanski funt se v zadnjem obdobju zopet krepi proti evru. V prihodnje bo na tečaj EUR/GBP najbolj vplivala odločitev Velike Britanije o izstopu iz Evropske unije.

Srbski dinar je zaradi šibkega srbskega gospodarstva v zadnjih 10 letih depreciral proti evru. Šibka valuta sicer pozitivno vpliva na izvozno dejavnost ekonomskih subjektov v državi.

Kitajski juan je zaradi dobro delujočega gospodarstva v obdobju 2008-2015 apreciral proti evru. Avgusta 2015 pa je kitajska centralna banka nepričakovano deprecirala domačo valuto in s tem povzročila upad vrednosti juana proti drugim valutam, kar bo koristilo predvsem njenemu izvozu.

Indijska rupija je trenutno pod močnim vplivom ukrepov centralne banke, ki vodi ekspanzivno denarno politiko in na domačem trgu prodaja tujo (USD) in odkupuje domačo valuto s ciljem krepitve vrednosti rupije.

Vse je mogoče!

V DRUŽBI KD SKLADI tudi v letu 2015 osvajamo nova neodvisna priznanja, tudi mednarodna. V poletnih mesecih smo tako prejeli priznanje revije World Finance za najboljšo družbo za upravljanje v Sloveniji, spomladi pa smo že osmič zapored dobili nagrado Trusted Brand kot družba za upravljanje, ki ji vlagatelji najbolj zaupate. Zaupanje je temelj delovanja vsake finančne

MARIJA V. PREGELJ,
NAMESTNICA DIREKTORJA SEKTORJA
FINANČNEGA SVETOVANJA IN TRŽENJA

ustanove, prava kombinacija strokovnosti in zaupanja pa je še toliko pomembnejša v negotovih časih, kot je (bilo) denimo nedavno reševanje grške sage in dogajanje na Kitajskem ter učinek tega na druge svetovne borze. Ob tej priložnosti naš dolgoletni vlagatelj Boris Hodnik na strani 13 z nami deli svojo zgodbo o vlaganju in tveganju, predvsem pa poudarja, da brez nasveta dobrega strokovnjaka ne gre: »Upravljavci mi zagotovijo poglobljen vpogled in razlago, ko se znajdem pred finančnimi dilemami.« Hitro razvijajoče se okolje nas bo prej ko slej prisililo, da bomo poleg osebnega frizerja, zdravnika in mehanika imeli v mobilnih

spremljevalcih tudi številko svojega finančnega svetovalca. To potrjuje tudi statistika. Dejstvo je, da se staramo, naše potrebe po zdravstveni oskrbi se povečujejo, rodi se vse manj otrok, mladi se vse težje zaposlijo, pokojnine se znižujejo ... Družbene razmere in trendi kažejo, da moramo resno poskrbeti zase. In temu se prilagaja tudi industrija vzajemnih skladov – s sodobnejšimi rešitvami, kot je naložbena strategija življenjskega cikla varčevanja in vlaganja sredstev posameznika. O tem lahko več preberete na straneh 8–11. Kako vlagatelje in njihove občutke v teh časih vidita predsednik upravnega odbora KD Group Matjaž Gantar in predsednik uprave KD Skladov Luka Podlogar, preberite v ekskluzivnem pogovoru na straneh 14–15. In na koncu še vabilo, dragi vlagatelji. S prvim septembrom začenjamo že tretji natečaj KD Skladov VSE=MOGOČE!. Skupaj lahko premaknemo meje mogočega. Več na www.vsejemogoce.si. ■

AVTORJI IZ KD SKLADOV

GORAN DJURATOVIĆ
DIREKTOR SEKTORJA FINANČNEGA SVETOVANJA IN TRŽENJA
Na KD Skladih vodi ekipo izkušenih finančnih svetovalcev, katerih vsakodnevni izziv je uspešno plemenitenje in skrb nad zaupanim premoženjem strank.

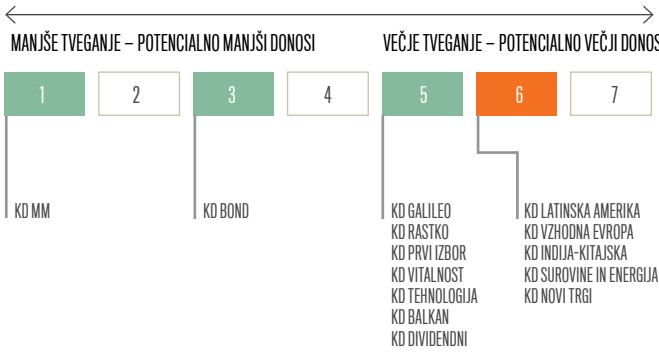

SAŠO ŠMIGIĆ
POMOČNIK DIREKTORJA NALOŽBENEGA SEKTORJA - VODJA ANALIZ
Že pet let je po izboru revije Moje finance eden najboljših upravljavcev. Na KD Skladih upravlja štiri sklade.

BI ŽELELI REVIJO OPTIMUM PREJEMATI NA DOM? NANJO SE LAHKO BREZPLAČNO NAROČITE NA SPLETNI STRANI REVIJE:
www.kd-skladi.si/optimum-narocilo
ALI PO TELEFONU NA 080 80 24.

OPOZORILO VLAGATELJEM KD Skladi, družba za upravljanje, d. o. o., Dunajska cesta 63, Ljubljana, upravlja KD Krovni sklad s 14 podskladi. Prospekt krovnega sklada z vključenimi pravili upravljanja, dokumenti podskladov s ključnimi podatki za vlagatelje (KIID) ter zadnje objavljeno letno in polletno poročilo krovnega sklada v slovenskem jeziku so vlagateljem in tiskani obliki brezplačno na voljo na sedežu družbe in vpisnih mestih, v elektronski obliki pa so objavljeni na spletni strani www.kd-skladi.si.
Pretekla donosnost naložbe v sklad ni pokazatelj njene donosnosti v prihodnosti. Gibanje vrednosti enote premoženja posameznega sklada je v veliki meri odvisno od stanja na kapitalistih trgih. Vrednost enote premoženja lahko raste ali pada, zato so tudi prihodnji donosi lahko višji ali nižji kot v preteklosti. Obstaja verjetnost, da vlagatelj med varčevanjem ne dobi povrnjenih vseh sredstev, ki jih je vložil v sklad. Vstopni in izstopni stroški ter davki, ki jih morda plača vlagatelj in ki bi sicer znižali prikazano donosnost, v izračunu niso upoštevani. Najvišji vstopni stroški za sklade KD Galileo, mešani fleksibilni sklad, KD Rastko, evropski delniški sklad, KD Balkan, delniški, KD Novi trgi, delniški, KD Surovine in energija, delniški, KD Tehnologija, delniški, KD Vitalnost, delniški, KD Indija – Kitajska, delniški, KD Latinska Amerika, delniški, KD Vzhodna Evropa, delniški, in KD Dividendni, delniški, znašajo 3 odstotke, za KD Bond, obvezniški – EUR, in KD Prvi izbor, sklad delniških skladov, pa 2 odstotka. Vstopni stroški se v primeru višjih vplačil znižajo v skladu z lestvico, objavljeno na spletni strani www.kd-skladi.si. KD MM, sklad denarnega trga – EUR, nima vstopnih stroškov. Najvišji izstopni stroški znašajo 2,5 odstotka in se zaračunajo le pri izplačilu sredstev iz varčevalnega paketa, če od prvega vplačila v paket še ni minilo pet let. KD Bond in KD MM nimata izstopnih stroškov. Tečajnica je objavljena v časnikih Delo, Dnevnik, Finance in Večer. Do 100 odstotkov sredstev skladov KD Bond in KD MM je lahko naloženih v obveznice enega samega izdajatelja, če gre za državo, lokalno in regionalno skupnost ali mednarodno organizacijo. Najmanj 90 odstotkov sredstev sklada KD Prvi izbor je naloženih v enote drugih skladov.

SINTETIČNI KAZALNIK TVEGANJ IN DONOSA*

* Sintetični kazalnik tveganja in donosa kaže razmerje med tveganjem in potencialnim donosom naložbe v sklad. Temelji na nihanju vrednosti enote premoženja sklada (VEP) v zadnjih petih letih. Pretekli podatki, ki se uporabljajo pri izračunu kazalnika, niso nujno zanesljiv pokazatelj profila tveganj sklada v prihodnosti. Ni zagotovljeno, da bo kategorija tveganj in donosa ostala nespremenjena, kategorizacija sklada se lahko sčasoma spremeni. Najnižja kategorija na lestvici ne pomeni naložbe brez tveganja.

Kitajska bo velesila 21. stoletja

Kapitalski trgi razvijajoče se Azije z Indijo in predvsem Kitajsko na čelu so v zadnjih 30 letih pritegnili največ pozornosti svetovne investicijske javnosti. Preberite, zakaj je zlasti Kitajska perspektivna za vlaganje na dolgi rok.

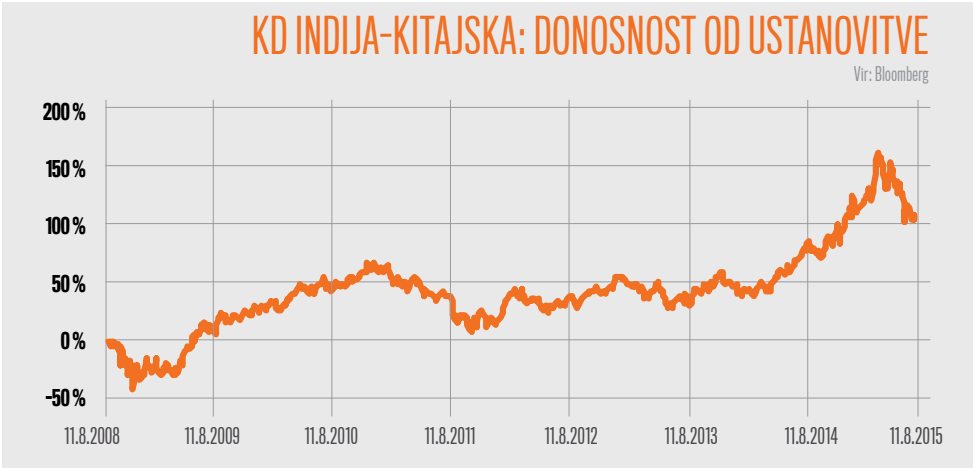
AVTOR: SAŠO ŠMIGIĆ, POMOČNIK DIREKTORJA NALOŽBENEGA SEKTORJA – VODJA ANALIZ, KD SKLADI

»Če je 19. stoletje pripadalo Veliki Britaniji, 20. stoletje ZDA, bo 21. stoletje pripadalo Kitajski. Investirajte temu primerno.«
Warren Buffett

1. URBANIZACIJA

Glavni razlog, ki oba trga dela tako zanimiva, je že v tem, da skoraj 2,7 milijarde Indijcev in Kitajcev skupaj pomeni več kot tretjino svetovnega prebivalstva, večina katerega ima za cilj višjo kakovost življenja, kar se neizogibno kaže tudi v gospodarski aktivnosti. Glavno gonilo skrajno velike gospodarske rasti, ki so jo na Kitajskem dosegali v zadnjih 30 letih, je največji proces urbanizacije v človeški zgodovini. Od devetdesetih let prejšnjega stoletja do danes se je s podeželja v mesta, predvsem na vzhodnem, obalnem delu države, preselilo več kot 650 milijonov Kitajcev.

Izjemna migracija prebivalstva je narekovala ogromne investicije v infrastrukturo in nepremičnine, obilje poceni delovne sile pa je iskalo zaposlitev v proizvodnih obratih, ki so nato s kitajskim blagom oskrbovali trgovske police po vsem svetu. Potem ko je po nekaterih ocenah v letu 2011 stopnja urbanizacije na Kitajskem dosegla mejo 50 odstotkov (polovica Kitajcev že živi v mestih), se je proces urbanizacije začel upočasnjevati. Večina strokovnjakov pričakuje, da Kitajska vsaj še dve desetletji ne bo dosegla ravni urbanega prebivalstva Zahoda, kjer v mestih živi 80 odstotkov vsega prebivalstva.

2. VZPON DOMAČE POTROŠNJE

Glede na to, da je bila ravno urbanizacija oziroma z njo povezane investicije glavna gonilna sila gospodarstva, se njeno upočasnjevanje že negativno kaže v gospodarski aktivnosti v državi, politično vodstvo pa je pred izjemno zahtevno nalogo prestrukturiranja modela gospodarske rasti; ta bo v prihodnje namesto na investicijah temeljila na domači potrošnji. Ker na Kitajskem živi štirikrat več ljudi kot v ZDA, lahko z veliko verjetnostjo rečemo, da bo kitajski potrošnik v prihodnje glavna gonilna sila ne samo kitajskega gospodarstva, ampak bo njegov vpliv čutiti na vseh koncih sveta.

3. TUJI KAPITAL JE DOBRODOŠEL

Poleg vzpona domače potrošnje bo v prihodnje na kitajski kapitalski trg pozitivno

vplivalo odprtje domačega trga tujemu kapitalu. Do nedavnega je bil dostop do vrednostnih papirjev, s katerimi se trguje na šanghajski borzi (notranji trg) omejen na peščico največjih tujih institucionalnih vlagateljev. Z lansko vzpostavitevijo trgovalne povezave med hongkonško in šanghajsko borzo pa je devet bilijonov dolarjev velik kitajski kapitalski trg (delnice in obveznice) dostopen vsem vlagateljem. Povezava med največjima kitajskima borzama je hkrati tudi prvi korak k odpravi omejitev do dostopa in trgovanja z njihovo nacionalno valuto, juanom, ki zaradi gospodarskega vzpona Kitajske med svetovnimi valutami postopoma pridobiva podoben status, ki je bil doslej rezerviran za ameriški dolar in deloma evro. V luči tega lahko gledamo tudi zadnje devalvacije juana, saj kitajska centralna banka počasi rahlja nadzor, s tem pa trgu prepušča odločitve, ali bo juan pridobil ali izgubil v primerjavi z ameriškim dolarjem. ■

VEČ INFORMACIJ O SKLADIH KD INDIJA-KITAJSKA NA:
www.kd-skladi.si/skladi/indija-kitajska/

Največja zgodba o uspehu na finančnem področju

UCITS je edina oblika skladov, ki jo priznavajo povsod po svetu, ker zanjo veljajo stroga, enotna in vsem poznana pravila. V finančnem svetu te sklade označujejo likvidnost, razpršenost tveganja, varnost ter jasnost in predvidljivost naložb.

AVTORICA: DUŠANKA MALERIČ, SVETOVALKA UPRAVE, KD SKLADI ILUSTRACIJA: SHUTTERSTOCK

VERJETNO KAR VELIKO ŠTEVILO VLAGATELJEV še nikoli ni slišalo za kratico UCITS. Tisti, ki upravljamo sklade, pa smo jo že posvojili, saj jo nenehno uporabljamo. UCITS pomeni investicijski sklad, ki posluje po pravilih direktive EU o investicijskih skladih. Za njo se skriva zelo dolg angleški izraz »undertakings for the collective investment in transferable securities«, ki ga niti Angleži ne razumejo prav dobro in ga ne znajo ponoviti, kaj šele mi, pa čeprav je uradno preveden v slovenščino – KNPVP oz. kolektivni naložbeni podjemi za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje.

SKROMNI ZAČETKI

Mnogi menijo, da je UCITS največja evropska zgodba o uspehu na finančnem področju. Začelo se je dokaj skromno, leta 1985, ko je bila sprejeta prva direktiva UCITS. Njen namen je bil harmonizirati odprte (vzajemne) investicijske sklade do stopnje, da bi malim vlagateljem na vsem območju takrat še Evropske gospodarske skupnosti zagotovili enako temeljno zaščito, tako rekoč neprekinjeno pravico vlagatelja do vplačila v enote sklada in izplačila enot iz njega (vsaj vsakih 14 dni, praviloma pa vsak dan). Poleg tega naj bi prva direktiva UCITS prispevala k likvidnosti premoženja skladov v vrednostnih papirjih, s katerimi se vsem na očeh trguje na borzah, zagotavljala hrambo teh vrednostnih papirjev in denarja skladov pri skrbnikih, praviloma bankah, torej zunaj dosega rok upravljavcev in zavarovano pred njihovimi morebitnimi zlorabami, pa tudi določala nadzor skrbnikov nad izračunavanjem čiste vrednosti premoženja sklada in vrednosti posameznih enot premoženja, ki jih ima vsak vlagatelj. Nadzorni organi v državah članicah so dobili nalogo, da nad skladi bedijo tako,

da izdajajo dovoljenja za njihovo ustanovitev, preverjajo pravilnost in varnost njihovega poslovanja ter nadzirajo strokovnost, poštenost in skrbnost ravnanja upravljavcev.

PRILAGAJANJE DIREKTIVE RAZVOJU FINANČNIH TRGOV

Od leta 1985 je direktiva UCITS doživela več posodobitev, s katerimi se je EU odzvala na spremembe na finančnem, tehnološkem in prodajnem področju. O prvi spremembi so države članice EU razpravljale kar nekaj let, na koncu pa se niso mogle poenotiti: t. i. prva direktiva UCITS II iz devetdesetih let prejšnjega stoletja tako ni bila nikoli sprejeta. Zato sta naslednji direktivi iz leta 2002, nova UCITS II in UCITS III, prinesli toliko bolj temeljite spremembe. Prva je uvedla nove naložbe skladov (poleg vrednostnih papirjev še instrumente denarnega trga, enote drugih skladov, izvedene finančne instrumente), druga pa stroge kriterije organiziranosti, tehnične podpore in etičnega ravnanja njihovih upravljavcev.

Direktiva UCITS IV iz leta 2009, imenovana tudi gospodinjska, je podrobneje uredila vse novosti, ki sta jih uvedli že prejšnji dve direktivi: na eni strani je še bolj zaostrila pravila poslovanja upravljavcev skladov, na drugi pa zaradi boljšega seznanjanja vlagateljev z naložbeno politiko, stroški, tveganji in preteklo donosnostjo skladov predpisala vsebino »ključnih informacij za vlagatelje«. Dokument s tem nazivom ima le dve strani, med državami pa se razlikuje po jeziku, ne pa po vsebini in obliki. Tako lahko vlagatelj vsaj na dveh pomembnih področjih, to sta pretekla donosnost in tveganost, različne sklade primerja med seboj celo brez znanja jezika, v katerem so zapisane njihove ključne informacije za vlagatelja.

SKRBNI IN STROKOVNI

KAJ IMATE VLAGATELJI OD UCITS

Vsi, ki danes vlagate v slovenske vzajemne sklade, vlagate v finančne oblike, ki se v temeljnih značilnostih prav nič ne razlikujejo od tistih, v katere vlagajo na Finskem, Cipru, v Veliki Britaniji ali Romuniji. Pri vseh takšnih skladih veljajo visoke zahteve glede skrbnosti in strokovnosti njihovih upravljavcev, določena je visoka raven pravic njihovih vlagateljev. Za to je poskrbela enotna zakonodaja EU, ki jo je prinesla direktiva UCITS.

ZADNJA SPREMEMBA DIREKTIVE ZARADI KRIZE

Naslednja direktiva, UCITS V, je nastala zaradi reševanja posledic zadnje finančne krize. Sprejeta je bila leta 2013, njen poudarek pa je na dodatni zaščiti premoženja skladov pri skrbnikih in še večji zaščiti vlagateljev skladov. V EU so se celo že pred sprejetjem direktive UCITS V začele razprave o direktivi UCITS VI, vendar so pogovori začasno zamrli, saj je prevladala ocena, da niti upravljavci skladov niti vlagatelji ne morejo več slediti spremembam, ki jih prinaša stalno spreminjajoča se evropska zakonodaja.

UCITS JE USPEŠEN ZARADI PAMETNE ZAKONODAJE

Ne glede na to so ravno pretekle spremembe direktive UCITS prinesle veliko pozitivnega, najbolj pa so pripomogle k temu, da je UCITS postal tako trden in je še danes hitro rastoč finančni produkt. UCITS je postal vsesplošno prepoznana »blagovna znamka« in edina oblika skladov, ki jo priznavajo povsod po svetu, ravno zato ker zanjo veljajo stroga, enotna in vsem poznana pravila. V finančnem svetu je sinonim za likvidnost, razpršenost tveganja in varnost ter jasnost in predvidljivost naložb.

Skladi UCITS se brez posebnih omejitev prodajajo tudi zunaj EU, skupaj v več kot 70 državah, ne samo v članicah EU. Od leta 1988, ko so bili v Luksemburgu ustanovljeni prvi skladi UCITS, je vrednost njihovih sredstev izjemno narasla. Ob koncu leta 2014 je bilo vanje naloženih več kot 8.000 milijard evrov, od tega dobri dve milijardi ali 25 tisočink odstotka v slovenske vzajemne sklade. O slovenskih vzajemnih skladih in zakonu, ki jih ureja, bomo pisali v naslednji številki revije. ■

Prilagojeni evoluciji

V Sloveniji se je v zadnjih 15 letih razmerje med delovno aktivnim in upokojenim prebivalstvom drastično poslabšalo, saj je prvih vedno manj, drugih pa vedno več. Medtem ko je še leta 2000 enega upokojenca financiral 1,8 delovno aktivnega prebivalca, je do leta 2009 to razmerje upadlo na 1,66 in lani že kar na 1,37 delovno aktivnega prebivalca. Zato bo tudi v Sloveniji pri varčevanju za pokojnino kmalu na voljo nov pristop, ki temelji na strategiji življenjskega cikla.

AVTOR: GORAN DJURATOVIČ, DIREKTOR SEKTORJA FINANČNEGA SVETOVANJA IN TRŽENJA, KD SKLADI

RAZMERJE MED DELOVNO AKTIVNIM PREBIVALSTVOM in upokojenci prikazuje aktualno sliko financiranja upokojencev, ki jih solidarnostno financira delovno aktivno prebivalstvo. Po empiričnih raziskavah trend tudi v prihodnje kaže na dodatno poslabševanje razmerja, kar ustvarja dodaten pritisk na delovno aktivnega posameznika, saj bo moral delati dlje in na koncu prejemati nižje nadomestilo – pokojnino od države. Prav to sili posameznika k odgovornemu pristopu za reševanje nastajajočega problema, s katerim se bo srečal ob koncu delovne dobe.

NAČRTNO VARČEVANJE ZA STAROST

Sistem načrtnega varčevanja za starost se je v Sloveniji začel razvijati z uvedbo drugega pokojninskega stebra; ta omogoča, da posameznik s postopnim varčevanjem ob davčni stimulaciji prihrani za dodatno pokojnino. A žal drugi pokojninski steber ne ponuja celostne rešitve, zagotavlja namreč premajhno stimulacijo donosa na privarčevana sredstva in ne ponuja v celoti primerne naložbene sestave premoženja glede na življenjsko obdobje posameznika, ko pristopa k varčevanju. Splošno pravilo je, da lahko mlajši sprejmejo večje tveganje, s starostjo pa je treba tveganja zmanjšati, tega razlikovanja pa zdajšnja ponudba pokojninskega varčevanja v svoji obliki naložbene strategije ne ločuje.

Po vzoru iz tujine se tudi pri nas vedno bolj uveljavlja težnja po takem pristopu upravljanja posameznikovih sredstev, ki bo bolj prilagojen njegovemu življenjskemu

ciklu. S prenovljeno zakonodajo, ki ureja področje dodatnega pokojninskega zavarovanja, bodo tudi na našem trgu na voljo tako imenovani skladi življenjskega cikla. Prinesli bodo pomembno dopolnitev zdajšnje ureditve dodatnega pokojninskega zavarovanja, saj je bila ta doslej omejena na sklade, ki so s svojo konservativno naložbeno politiko zagotavljali večinoma sorazmerno nizko zajamčeno donosnost.

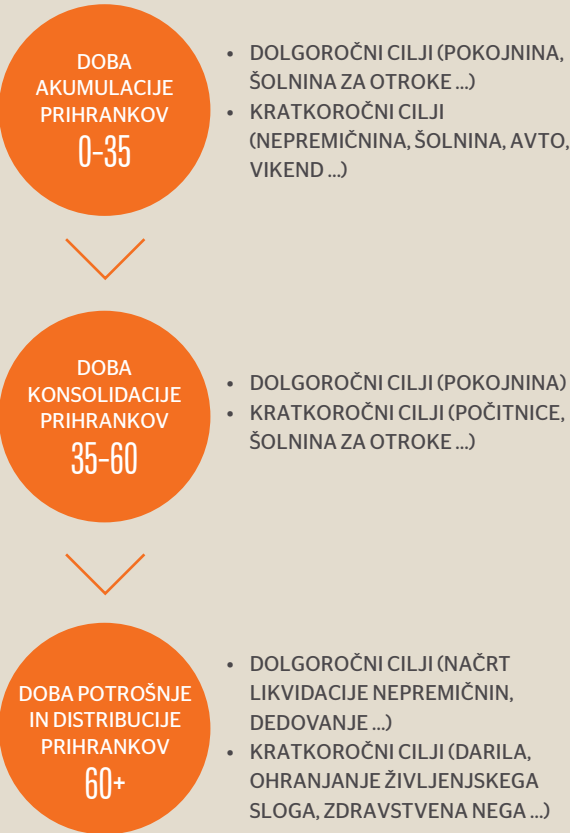
NALOŽBENE STRATEGIJE ŽIVLJENJSKEGA CIKLA

Naložbena strategija življenjskega cikla varčevanja in vlaganja sredstev posameznika poskuša odpraviti oziroma zmanjšati tveganje pokojninske vrzeli posameznika in je v svetu relativno nov pristop k reševanju pokojninske problematike. Poskuša pa tudi učinkovito odgovoriti na vprašanja, kot so, kakšen delež prihodkov naj posameznik varčuje za prihodnost, kakšno tveganje naj pri tem sprejema in kako naj vlaga privarčevana sredstva.

Večino odgovorov na ta vprašanja posamezniku danes ponujajo država, interesna združenja (sindikati) in druge institucije (finančne družbe, pokojninske družbe), a pretekle izkušnje in izračuni za prihodnost kažejo, da mora posameznik za mirnejšo in kvalitetnejšo ohranitev življenjskega sloga poleg zanašanja na pomoč države poskrbeti predvsem sam v sodelovanju z enim od ponudnikov na trgu.

Naložbena strategija po načelu upoštevanja življenjskih ciklov temelji na strategijah, prilagojenih različnim obdobjem v posameznikovem življenju, s ciljem oblikovanja

ŽIVLJENJSKI CIKEL POSAMEZNIKA

končne strategije ob doseg posameznikovega užitka naložbe (glej graf Življenjski cikel posameznika).

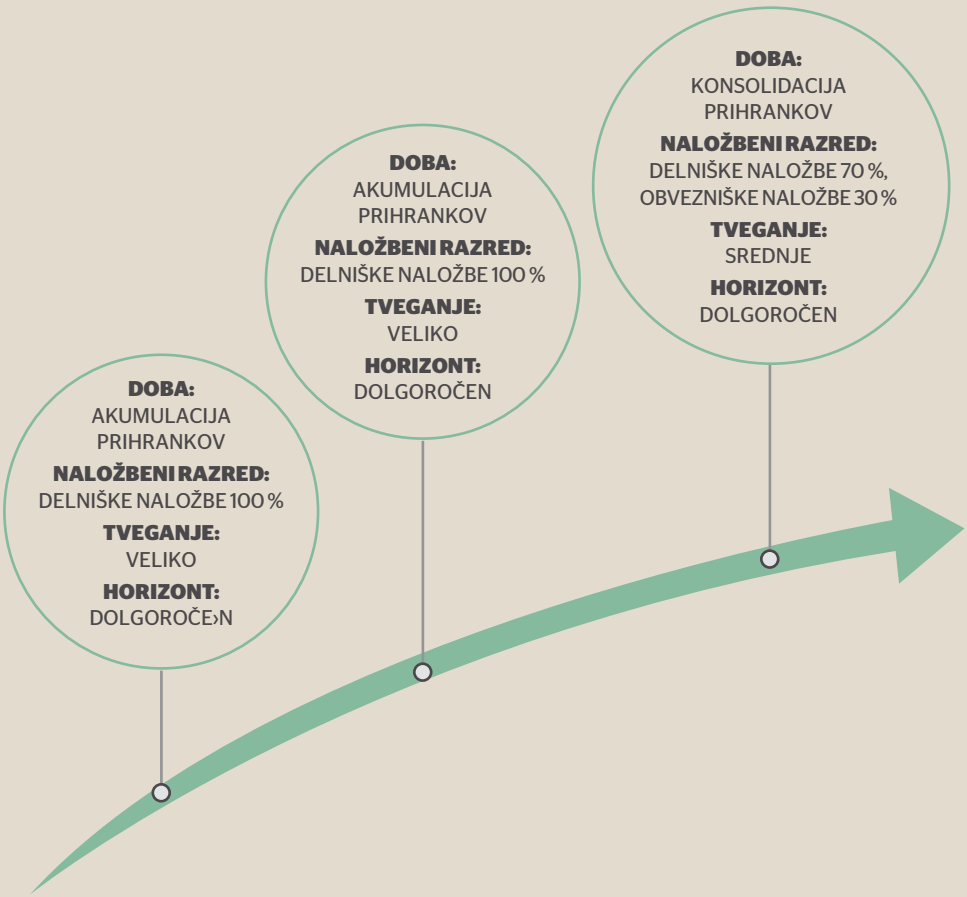
V vsakem od obdobj posameznik kot ekonomski subjekt zasleduje dolgoročne in kratkoročne cilje, za katere mora oblikovati različne naložbene strategije; te morajo upoštevati določitev časovnega horizonta, v katerem je posameznik, stopnjo tveganja, prilagojeno obdobju življenjskega cikla, in likvidnostno potrebo sredstev.

Končni rezultat naložbene strategije mora biti uspešen prenos kapitala iz točke obdobja, kjer potrošnja pomeni manjšo utež v posameznikovih prihodkih, do obdobja, ko se ta utež zaradi zmanjšanja prihodkov kot postavka v celotnem proračunu močno okrepi (glej grafa Proces prenosa posameznikovih prihrankov skozi življenjski cikel in sestava naložb).

ZAKAJ NOVA STRATEGIJA?

Demografske spremembe v svetovni ekonomiji se dogajajo s svetlobno hitrostjo. Današnje razmere terjajo od posameznika odgovornost prepoznavanja problema pokojninske vrzeli in upada življenjskega standarda ter učinkovito odzivanje na ta problem, na katerega se vse več opozarja. Naložbena strategija življenjskega cikla poskuša posameznikovemu kapitalu ob bližanju roka uporabe kapitala z zmanjševanjem njegove izpostavljenosti aktualnim grožnjam uspešno ohraniti vrednost in zagotoviti določeno višino načrtovanih sredstev ob izplačilu. Glavna tveganja nestabilnosti za posamezni-

PROCES PRENOSA POSAMEZNIKOVEGA KAPITALA SKOZI ŽIVLJENJSKI CIKEL IN SESTAVA NALOŽB – CIKEL 0–45 IN 45–55

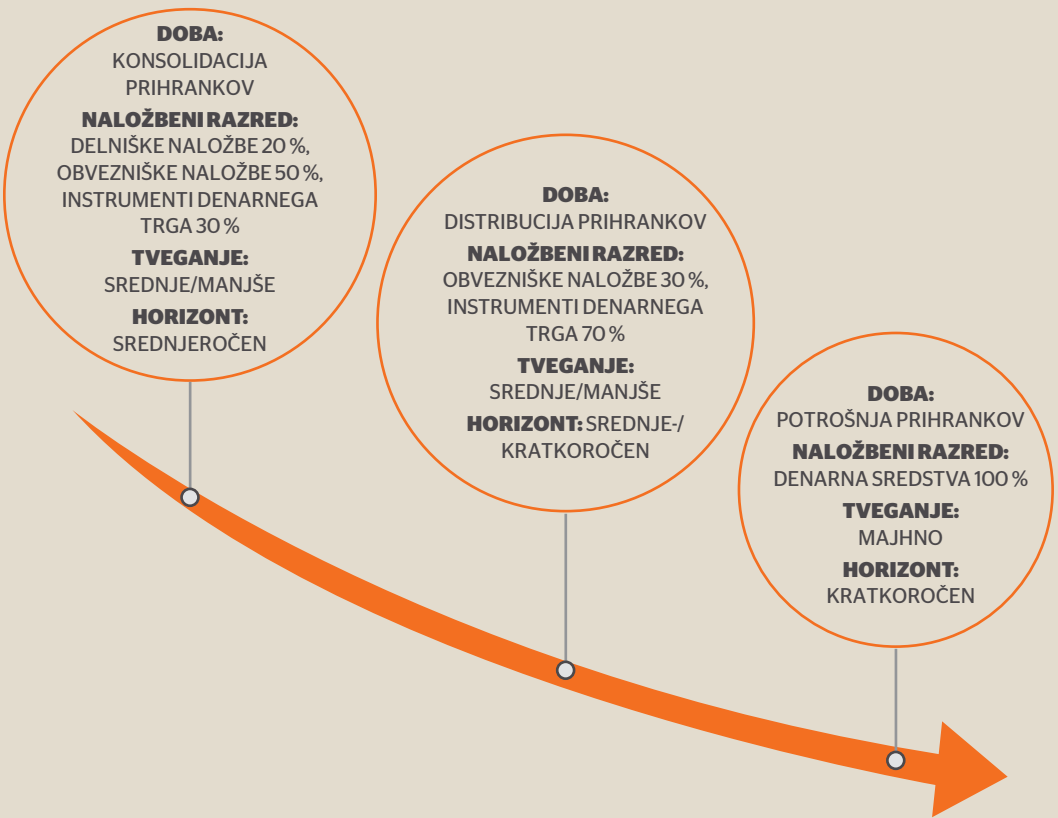
SKLADI ŽIVLJENJSKEGA CIKLA BODO OBČUTNO DOPOLNILI ZDAJŠNJO UREDITEV DOPOLNILNEGA POKOJNINSKEGA ZAVAROVANJA.

kove prihranke so danes geopolitične grožnje, nihanje naložbenih razredov, nihanje svetovnih valut in vedno večje zmanjševanje pričakovanega državnega dela rente.

Današnja finančna industrija pozna vrsto naložbenih strategij, ena bolj poznanih je strategija »kupi in drži«, ki se je uveljavila predvsem v času vlaganja tako imenovane baby boom generacije (generacija, rojena v letih 1946–1964) v ZDA. Glavno vodilo te naložbene strategije je bilo nalaganje presežkov posameznikovih prihrankov v določen naložbeni razred (predvsem delniški) z dolgoročnim namenom in relativno majhno aktivnostjo spremljanja naložb ter prepričanjem, da bo delniški naložbeni razred, pridobljen z nakupi v dobrih in slabih časih ter držanjem teh pozicij, dolgoročno prinesel ciljno vrednost posamezniku ob začetku dobe končne potrošnje.

Pomanjkljivost te strategije se je pokazala v letih 2008–2012, ko je večina »baby-boomerjev« prešla v končno dobo potrošnje prihrankov in so potrebovali likvidna denarna sredstva. Tem je zaradi udarca finančne krize in velikega nihanja sredstev navzdol močno zanihala vrednost, kar je povzročilo precej velik šok pri posamezniku. Omenjena strategija ima pomanjkljivost, da ne upošteva postopne likvidacije naložbenih pozicij v skladu z zmanjševanjem tveganja, prilagojenega življenjskemu ciklu posameznika, in da ne izvaja učinkovite alokacije med naložbenimi razredi v skladu s končnim ciljem – ohranitvijo zadostnih likvidnih sredstev za upokojitev. Kot odgovor na neuspešno naložbeno strategijo za

PROCES PRENOSA POSAMEZNIKOVEGA KAPITALA SKOZI ŽIVLJENJSKI CIKEL IN SESTAVA NALOŽB – CIKEL 55–65 IN 65 +

posameznikovo upokojitev je bila v ospredje postavljena naložbena strategija življenjskega cikla.

KAJ PONUJA NALOŽBENA STRATEGIJA ŽIVLJENJSKEGA CIKLA

Naložbena strategija življenjskega cikla poleg razpršenosti med različnimi naložbenimi razredi ponuja tudi ustrezno alokacijo deleža teh naložbenih razredov glede na življenjsko obdobje, v katerem se posameznik nahaja, in glede na ciljno potrebo. Izvaja se aktivno, tako da v vsakem obdobju v ospredje postavlja drug naložbeni razred v razmerju, ki je določeno glede na tveganje, ki se v posamezni dobi lahko sprejema. S takim pristopom poskušamo z naložbeno strategijo življenjskega cikla kar se da najbolje izkoristiti razmerje med časovnim horizontom, potrebami in tveganjem ter s tem dosegati optimalen donos na vložena sredstva posameznika.

VRSTA SKLADOV ŽIVLJENJSKIH CIKLOV

Posameznik lahko izbira med dvema vrstama. Skladi življenjskega cikla (Lifecycle funds) znotraj svoje naložbene strategije ne spreminjajo tveganosti naložb in posameznik mora sam izvesti primerno alokacijo med skladi v pravem trenutku.

Skladi ciljnega datuma (Target date fund) znotraj svoje naložbene strategije aktivno prilagajajo razmerje med bolj tveganimi in manj tveganimi naložbami s ciljem usmerjenosti naložb v manj tvegane proti koncu delova-

SLOVENCIM ZA DOSTOJNO ŽIVLJENJE V POKOJU POTREBUJEMO NAJMANJ 70 Odstotkov SVOJE PLAČE PRED UPOKOJITVIJO.

KAJ SE DOGAJA?

5 DEJAVNIKOV, KI POSLABŠUJEJO RAZMERJE MED DELOVNO AKTIVNIMI IN UPOKOJENCI

1. Staranje prebivalstva
2. Povečevanje brezposelnosti med mladimi in starejšimi
3. Povečevanje deficita v pokojninski blagajni
4. Srednjeročna nevzdržnost pokojninskega sistema
5. Pomanjkanje ozaveženosti med mladimi generacijami in nezaupanje v pokojninski sistem

nja sklada. Posameznik samo izbere ustrezno časovno periodo (20, 30, 40 ... let) in svoje prihranke zaupa v upravljanje eni od finančnih institucij, ki ima v svoji ponudbi produkte, upravljane s strategijo življenjskega cikla. Večinoma so to mešani vzajemni skladi, ki znotraj svoje sestave poskušajo učinkovito zasledovati pravila, kot so razpršitev med različnimi naložbenimi razredi, izogibanje ekstremnim alokacijam v posamezen naložbeni razred, avtomatska prerazporeditev uteži skozi obdobja investiranja med naložbenimi razredi in avtomatska prerazporeditev uteži glede na tveganost naložbenih razredov.

Empirične študije kažejo, da Slovenci za dostojno življenje v pokoju potrebujemo najmanj 70 odstotkov svoje plače pred upokojitvijo. Kako to doseči? Z dodatno pokojnino in vse večjim uveljavljanjem tako imenovanega tretjega pokojninskega stebra, ki bo posamezniku ponudil prostovoljno individualno varčevanje za pokojnino ter možnost izbire ugodnejše oblike za dostojno pokrivanje pokojninske vrzeli. ■

 NAROČITE SE NA BREZPLAČNO SVETOVANJE S FINANČNIM SVETOVALCEM. POKLIČITE NA BREZPLAČNI TELEFON 080 80 24.

Načrtno varčevanje

Do zelenih ciljev lahko pridemo le z dobro zastavljeno strategijo. Najbolj pametno z varčevanjem, pri tem pa je treba biti še posebno pozoren na varnost izbrane naložbe, ki je povezana s stopnjo tveganja.

AVTOR: **KAJETAN HORVAT**

KOT K VSEMU, KAR POČNEMO, moramo tudi k varčevanju pristopiti načrtno in preudarno, da bomo dosegli želeno. V prvem koraku si je treba postaviti cilj. Lahko je to kratkoročni cilj (letni dopust), srednjeradni (nakup glasbenega instrumenta, dražje potovanje, šolanje v tujini ...) ali pa dolgoročni (varčevanje za starost). Temu je treba prilagoditi tudi varčevalno strategijo. Nanjo poleg cilja vplivajo še številni drugi dejavniki: starost varčevalca, stopnja tveganja, ki smo jo pripravljene prevzeti, razpoložljiva sredstva, potreba po kratkoročni in dolgoročni likvidnosti, ročnost varčevanja ...

Seveda drži, da je treba začeti varčevati čim prej, najbolj primeren čas je ob prvi zaposlitvi, še zlasti, če je naš cilj dolgoročen, denimo zagotavljanje zadostnih sredstev za varno starost. Če začnemo dovolj zgodaj, lahko namreč cilj dosežemo že z manjšimi sprotnimi zneski, kot bi jih morali vlagati, če začnemo varčevati v srednjih letih.

Mlad človek, ki varčuje dolgoročno, si lahko privoščiti tudi večje tveganje, saj se mu bodo morebitne kratkoročne izgube dolgoročno izravnale, starejši te možnosti nima, zato lahko sprejme le manjše

tveganje. Z leti se moramo torej seliti v manj tvegane in bolj likvidne naložbe, da privarčevana sredstva ohranimo (več o tem na str. 11).

TEHTANJE MED DONOSNOSTJO IN VARNOSTJO

Osemnajst tisoč evrov, kolikor imamo Slovenci v povprečju privarčevanega denarja v banki, ima nizko donosnost. Če nas taka donosnost ne zadovolji, lahko poiščemo bolj donosne, a hkrati tudi bolj tvegane naložbe. Najvišje donosnosti dolgoročno prinaša varčevanje v delnicah in delniških skladih, vendar so tveganja pri tem največja. Da se zaščitimo pred nevarnostmi, je treba delniški portfelj ustrezno razpršiti, za to pa potrebujemo precejšnja sredstva in tudi veliko znanja o finančnih trgih.

Za tiste, ki lahko za varčevanje namenijo le nekaj deset ali sto evrov na mesec, so najprimernejša oblika varčevanja naložbe v vzajemne sklade. V njih je namreč mogoče dosegati sorazmerno visoko donosnost ob obvladljivem tveganju ter vplačila prilagajati trenutnemu premoženjskemu stanju in potrebam po likvidnosti. Tudi pri skladih si je mogoče izbrati bolj tvegane (delniške) in manj tvegane (obvezniške, denarne); zadnji imajo tudi temu primerne (manjše) donose.

MOJE SANJE ZA SREDNJEROČNO VARČEVANJE

Pri srednjeročnem namenskem varčevanju opisano zelo dobro ponazarja varčevalni načrt Moje sanje. To je varčevalni načrt z mesečnim vplačevanjem, sestavljen iz štirih skladov v vnaprej pripravljenih razmerjih, tako da je mogoče zagotoviti dobro razmerje med donosnostjo in varnostjo. Vključeni skladi so KD Indija-Kitajska (30 odstotkov), KD Latinska Amerika (30 odstotkov), KD Vzhodna Evropa (20 odstotkov) in KD Galileo (20 odstotkov). Prvi trije so delniški skladi, KD Galileo pa mešani fleksibilni, njihova združitev v paket pa je namenjena predvsem izravnavi nihanj pri delniških skladih. Varčevati je mogoče že z zneski od 30 evrov na mesec, eno vplačilo pa se porazdeli na štiri različne sklade. Njegova prednost je tudi, da ni vstopnih stroškov. Redna mesečna vplačila pa tudi pomenijo, da ima vlagatelj manjše tveganje, da bi na trg vrednostnih papirjev vstopil v napačnem trenutku. ■

VEČ INFORMACIJ O NAČRTIH KD SKLADOV MOJE SANJE NA:
www.kd-skladi.si/varcevalni-nacrti/paketi-skladov/moje-sanje/

Finance zahtevajo pomoč strokovnjaka

Vzameš svoje znanje in izkušnje, dodaš nasvet strokovnjaka in začiniš s strastjo. Preizkušaš. Včasih je odlično, drugič malo manj. Vsekakor pa je drzno.

AVTORICA: **NINA LENKO** FOTO: **ALEŠ ROSA**

Pripomočki Borisa Hodnika za spremljanje stanja njegovih naložb

BORIS HODNIK, vlagatelj v KD Skladih, bi tako lahko opisal svoj način vlaganja. Njegovo navdušenje nad finančnimi izzivi se je začelo v devetdesetih letih in sčasoma je postalo del življenja tako profesionalno kot zasebno. Od takrat je izkusil marsikaj, rdeča nit pa ostaja: vlaganje v KD Sklade.

ŠTEVILKE KOT HOBI

Prve delnice je kupil leta 1999 v Kmečki družbi, ki jo danes poznamo pod imenom KD Skladi. Ker se zaveda, da je pri denarju bolje staviti na več konjev kot le na enega, od takrat poleg različnih skladov svoje premoženje plemeniti tudi v delnicah. Navdušenje nad trgovanjem z njimi je preraslo celo v hobi. Kot priznava, je za to treba imeti dobre živce, ob vročih zgodbah pa se lahko tudi opečeš, zato se danes raje odloča za bolj »udobne« naložbe, kot so skladi. Prepričali so ga s svojo varnostjo, prepro-

stostjo, dostopnostjo oziroma likvidnostjo in donosnostjo. V KD Skladih je tako vse od danes ohranil največji delež sredstev, ki so naložena v petih podskladih.

POMEMBNO JE RAZUMETI

Naložba je seveda dobra, če zagotavlja donos. Hodnik se s tem strinja, vendar se hkrati zaveda, da z vlaganjem kupuje prihodnje dobičke, ki lahko odstopajo od napovedi. Vse naložbe tako vedno niso uspešne, pomembno je, da jih je vsaj večina. Zanj je to edini pravi način razmišljanja, ki ga mora ponotranjiti vlagatelj, saj se v svetu financ kdaj zgodi, da padeš v jamo – a že naslednjič se lahko izkaže, da je bila zlata.

NASVET STROKOVNJAKA JE ZMERAJ DOBRODOŠEL

Hodnik ugotavlja, da v zadnjem času finančno dogajanje spremlja manj kot pred

OSEBNA IZKAZNICA

IME: BORIS

PRIMEK: HODNIK

V KD SKLADE VLAGA: ŽE 16 LET

TIP VLAGATELJA: ZMEREN OPTIMIST

FINANČNO NAČELO: RAZPRŠENOST

V PROSTEM ČASU: KOLESARI IN SMUČA

leti. V smehu pravi, da so finance »ena velika godlja«, kjer se v ozadju skriva toliko spremenljivk, da sam težko predvidi vse.

Tu je na vrsti dober nasvet strokovnjaka. Naložbe v skladih njegovemu profilu zmernega optimista in nekoliko bolj konservativnega vlagatelja tako omogočajo, da mu upravljavci zagotovijo poglobljen vpogled in razlago, ko se znajde pred finančnimi dilemami. To po njegovih besedah ponujajo tudi finančni svetovalci KD Skladov, ki mu na podlagi profesionalnega in korektnega odnosa ustrezno svetujejo in ga usmerijo k pravih odločitvam.

VSAK VLAGATELJ JE ZGODBA ZASE

Navsezadnje pa je končna odločitev za naložbo vedno vlagateljeva in poti do nje so raznolike. Boris Hodnik poudarja, da ima pri tem pomembno vlogo vlagateljev odnos do tveganja. Kjer je večje tveganje, so večji donosi, dodaja pa, da je pri tem treba upoštevati tudi večje možnosti izgub. Sam v šali priznava, da moraš včasih imeti precej »dober želodec«, ko spremljaš morebitna nihanja vrednosti naložbe. Stavi na razpršenost svojih naložb in se zaveda, da gre pri vlaganju za tek na dolge proge, vmes pa se pojavi še kakšna ovira, ki jo je treba preskočiti. A te z veseljem do financ in s KD Skladi uspešno premaguje že 16 let. ■

EKSKLUZIVNI

DVOJNI

INTERVJU

Ljudje bi spet radi zaupali

AVTOR: JAK VREČAR FOTO: URBAN ŠTEBLJAJ

Po stresnem obdobju za slovensko gospodarstvo, podjetja in prebivalce prihaja spet čas za dobre poslovne zgodbe. Pri njih pa bodo imeli odločilno prednost tisti, ki bodo vlagateljem ponudili znanje, strokovnost, izkušnje in prave priložnosti, sta prepričana Matjaž Gantar, predsednik upravnega odbora KD Group, in Luka Podlogar, predsednik uprave KD Skladi.

»SLOVENCİ SE VEDNO BOLJ ZAVEDAMO, DA MORAMO SAMI POSKRBE TI ZA SVOJO PRIHODNOST. VIDIMO, DA DENARJA NE BOMO MOGLI OPLEMENITITI, ČE GA PUSTIMO V NOGAVICI ALI NA BANČNEM RAČUNU.« LUKA PODLOGAR

Kako bi opisali trenutno stanje in občutke vlagateljev?

MATJAŽ GANTAR: Menim, da so občutki v skladu s splošnim vzdušjem, to pa žal še vedno ni dobro. Ljudje čutijo negotovost, iščejo varnost, tudi v naložbah, a pogosto ne vedo, kje naj jo najdejo. Radi bi spet komu zaupali. Žal, tako je stanje duha. Tudi sistem je žal zelo nenaklonjen uspešnim podjetniškim idejam. Davčna ureditev je bolj neprimerna za posle, zato nam mnoge dobre zgodbe tudi uhajajo v tujino. Država bi morala postati prijazna do kapitala. Pri zadevati bi si morali za razvoj znanja in dajati podporo za uresničitev dobrih idej, ki bi nastale na tej podlagi. Poglejte BDP sodobnih držav, odločilen za dvig je »know how«.

Smo danes Slovenci spet optimistični ali še ne?

LUKA PODLOGAR: Če primerjam razpoloženje danes in v letu 2010, ko sem se po šestletnem delu v tujini vrnil v Slovenijo, lahko rečem, da se zaupanje na srečo počasi le vrača. V zadnjem letu ali dveh se Slovenci vedno bolj zavedamo, da moramo sami poskrbeti za svojo prihodnost. Želimo si denar spet naložiti in ga oplemeniti. Vidimo, da tega ne bomo dosegli, če ga bomo preprosto pustili v nogavici ali na bančnem računu.

Kaj bi morali v državi še spremeniti, da bi bilo okolje bolj spodbudno? Česa bi se najprej lotili, če bi vas danes imenovali za premiera recimo za eno leto?

MG: To je absolutno prekratka doba, kdorkoli bi bil na čelu, bi potreboval dva mandata po sedem let. Manjkata nam odgovornost in pristojnost. Zdi se mi, da se politika zapira v svoje slonokoščene stolpe, zanimivo je, da so vsi prepričani, da so naredili veliko, ampak rezultatov ni videti. Premalo se poslušamo. A sam si ne želim voditi države. Sem podjetnik. Podjetnik se ne pritožuje, ampak oceni situacijo, poišče priložnost.

Kje so danes priložnosti?

MG: Podjetniško priložnost vedno iščem v sferi kupca, vprašam se, kje je zanj dodana vrednost. Za male vlagatelje vidim priložnost predvsem v vzajemnih skladih.

LG: Popolnoma se strinjam. Kapitalski trgi so preveč zapleteni, da bi lahko povprečen vlagatelj neposredno vlagal v zgodbe, o katerih ne ve dovolj. Prepričan sem, da se je z vidika malega vlagatelja varneje odločiti za vzajemne sklade. S tem lahko dosežemo praktično vse svetovne trge. V KD Skladih imamo celo paleto različnih produktov. Produkt, ki je meni osebno zelo všeč, je sklad KD Galileo, globalni fleksibilni sklad; to je dobra izbira za tiste, ki bi radi plemenitili svoje premoženje na daljši rok. Primer regionalnega sklada pa je na primer KD Balkan, pri katerem smo se izkazali kot eden največjih specialistov za to regijo v globalnem smislu.

Omenili ste KD Galileo, ki je na vlagateljskem trgu priznan sklad že leta. Zaupanje, trdnost, dolgoročnost, to so danes najbrž še posebno pomembne komponente?

MG: Če s produktom na trgu ohranjamo zaupanje ljudi 10 ali 20 let, je to gotovo znamenje kakovosti. Ko govorimo o pravih vzajemnih skladih, torej tistih, ki so bili kot taki ustanovljeni, je KD Galileo še danes največji. Seveda pa ponujamo in bomo še naprej ponujali vrsto produktov. Pokojninska varčevanja in skladi so na primer v Sloveniji danes še nekaj nedoločljivega, kolektivnega, na tem področju vsekakor pričakujem, da bo v prihodnje vsak posameznik lahko izbral med več možnostmi.

Kako pomembno je zaupanje vlagateljev, zakaj so po vaše KD Skladi prava izbira?

LG: KD Skladi že leta dobivamo nagrade za najboljše upravljanje, osmič zapored smo že najbolj zaupanja vredna blagovna znamka med vzajemnimi skladi. KD je najboljši »brand« na tem področju in to je ključno tudi za prihodnost. Ohranjamo najvišjo kakovost upravljanja, cilj je vedno preseganje primerjalnih indeksov in to je merilo kakovosti. Seveda pa vedno pripravljamo tudi nove produkte, tudi danes je tako.

Gospod Gantar, kako bi se opisali kot vlagatelj?

Ste konservativni ali bolj nagnjeni k tveganjem? **MG:** Sam se imam za konservativnega vlagatelja, čeprav bi me nekateri po svojih tablicah verjetno uvrstili med tvegane. Odvisno od tega, kako opredelimo tveganje. Številni finančni

ekonomisti ali matematiki bodo zagovarjali mnenje, da so najbolj trdne naložbe z netveganimi obrestnimi merami na primer po diskontnih stopnjah centralnih bank.

Vi se nestrinjate?

MG: Delnice ali vlaganje v sklade se jim zdijo veliko bolj tvegani, ampak jaz se ne strinjam. Trenutna evropska slika mi daje prav. Bi danes rekli, da so bile na videz varne državne obveznice lepe in stare države Grčije »safe haven«? Najbrž ne. Tudi v slovenski zgodovini imamo podobne zgodbe. Sam bolj zaupam tistim, ki ustvarjajo. Tisto, kar ustvarja vrednost in jo zvišuje, so navsezadnje vedno podjetja. Dobro podjetje je tisto, ki ima dober izdelek in kupce in ki zdravo raste. In če ima vlagatelj razpršen portfelj, če vloži v sklad, v katerem je več takih podjetij, mislim, da je daleč na najbolj varni strani.

Kdaj se splača izbrati drznejše poti?

LP: Tveganje v obdobjih, ko si ga kot vlagatelj lahko privoščiš, je po mojem mnenju vsekakor dobra odločitev. Kot vlagatelj sem osebno v svojem starostnem obdobju še vedno bolj naklonjen tveganju, kot mu bom recimo čez 20 let. Menim, da bi bila škoda za moje dolgoročne prihranke, če jih ne bi želel oplemenititi ob obvladljivem tveganju. Zato imam tudi sam velik del svojega premoženja v naših delniških vzajemnih skladih.

Za konec, oba imata otroke, kaj bi svetovala mladim?

MG: Treba je delati, delati, trdo delati.

LP: Točno to. In biti skromen, moralen in vztrajen. Nič ne pride samo in nič nam ne pripada samo po sebi. Včasih je videti, da generacija Y tako razmišlja.

Kaj bi svetovala staršem te generacije?

MG: Zdržite.

LP: (Smeh.) ■

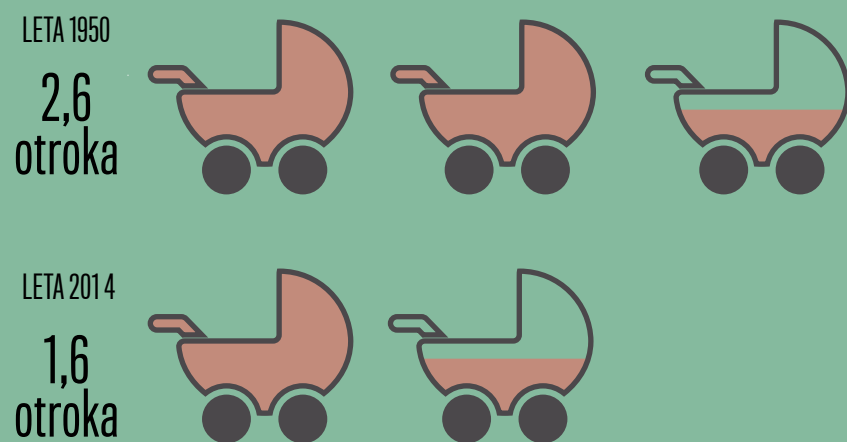

CELOTNI EKSKLUZIVNI POGOVOR, KI VKLJUČUJE TUDI MISLI O PUNKU, Z GANTARJEM IN PODLOGARJEM LAHKO PREBERETE NA:
www.kd-skladi.si/optimum-intervju

1. RODNOST

RODNOST SE JE SKORAJ PREPOLOVILA.

Ženska v Sloveniji je v prvi polovici petdesetih let v povprečju rodila 2,6 otroka, leta 2014 pa le še 1,58 otroka.

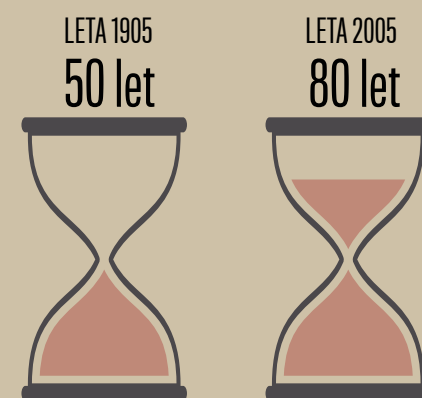

Vir: SURS

2. ŽIVLJENJSKA DOBA

VSAKO LETO SE ŽIVLJENJSKA DOBA PODALJŠA ZA TRI MESECE.

Povprečna življenjska doba se je v sto letih v svetu podaljšala za 30 let. Leta 1905 je namreč znašala 50 let, leta 2005 pa 80 let. V Sloveniji je leta 2014 povprečna življenjska doba pri ženskah znašala 83,68, pri moških pa 77,97 leta.

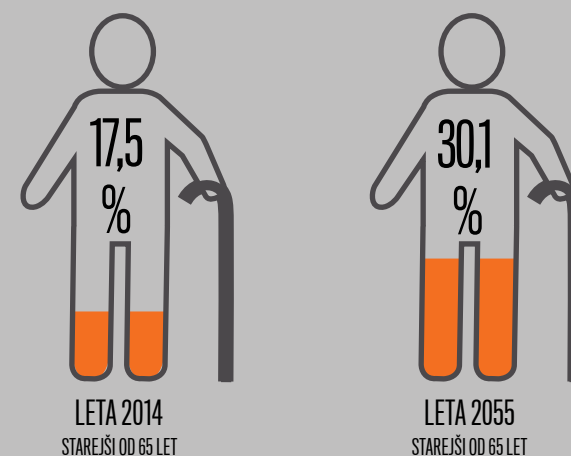

Vir: Alan Burq; Aging, retirement and pensions: A Global Perspective, SURS

3. STAROST

ČEZ ŠTIRI DESETLETJA SKORAJ TRETJINA LJUDI STAREJŠIH OD 65 LET.

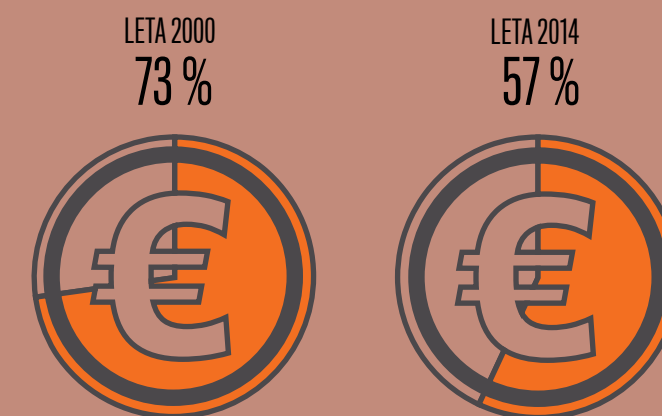
Posledica prvih dveh dejstev je, da je bilo v letu 2014 v Sloveniji 17,5 odstotka oseb, starejših od 65 let, do leta 2055 pa naj bi jih bilo po napovedih že 30,1 odstotka.

Vir: SURS

4. POKOJNINE

POVPREČNA SLOVENSKA POKOJNINA ZNAŠA MANJ KOT 60 ODSOTKOV POVPREČNE (NETO) PLAČE IN TA DELEŽ SE BO ŠE NAPREJ ZMANJŠEVAL.

Vir: Peter Pogačar; Pension reform in Slovenia: Steps to the future

Vlaganje za finančno varno prihodnost

Napredek v medicini in tehnologiji nas je pripeljal do tega, da v povprečju živimo dlje. Poleg tega želimo živeti tudi udobno. A za to bomo v prihodnje morali poskrbeti sami. Po mnogih napovedih namreč ne bo zmanjkalo denarja samo za pokojnine, ampak med drugim tudi za javno zdravstvo.

PRIPRAVIL: KLEMEN KONCILJA

KAJ NAM JE STORITI?

ZAČNITE VARČEVATI ZA POKOJNINO ČIM PREJ

To je zelo ponavljajoč se nasvet, a ga je nujno jemati resno, saj si želimo tudi na starost ohraniti enak življenjski standard. Kolikšen delež prihodkov morate (op.a. po izračunih avtorja) vsak mesec nameniti za varčevanje za pokojnino, da bo ta dosegala 80 odstotkov zdajšnjih prihodkov (ob predpostavljani štiriodstotni letni donosnosti), če začnete varčevati, ko ste stari:

25 let → 15 % zdajšnjih prihodkov

35 let → 24 % zdajšnjih prihodkov

45 let → 41 % zdajšnjih prihodkov

IZKORISTITE TREND STARANJA PREBIVALSTVA

To je eden izmed najpomembnejših dolgoročnih borznih trendov. V zahodnem svetu daljša življenjska doba povečuje povpraševanje po zdravstvenih izdelkih in storitvah. Podoben trend se krepi tudi na vzhodu, kjer Indija in Kitajska z več kot 2,5 milijarde ljudi vstopata na trg potrošništva – ustvarja se nov srednji sloj, novo gonilo razvoja sveta. Leta 2020 bo na Kitajskem 120 milijonov več starostnikov (pet odstotkov več) kot danes.

Investirajte v podsklad KD Vitalnost in tako izkoristite »demografske dividende«, ki nastanejo zaradi daljše življenjske dobe in spremenjenega načina življenja. Podsklad KD Vitalnost vlaga v podjetja, katerih izdelki ali storitve neposredno ali posredno ohranjajo zdravje, podaljšujejo življenjsko dobo in izboljšujejo kakovost življenja. Njihove dejavnosti so zdravstvena oprema in storitve, farmacija, biotehnologija ter tudi izdelki širše potrošnje.

VEČ O PODSKLADU KD VITALNOST NA:
www.kd-skladi.si/skladi/vitalnost

NAJBOLJŠA DRUŽBA ZA UPRAVLJANJE V SLOVENIJI

Od ustanovitve leta 1994, ko smo pod imenom Kmečka družba postali prva družba za upravljanje v Sloveniji, smo KD Skladi prejeli vrsto nagrad, tudi mednarodno za našo odličnost. Z nagradami revije Word Finance se lahko pohvalijo podjetja, ki so zaslužna za največji napredek pri razvoju panoge in dokazujejo, da so kljub različnim oviram sposobna izstopati v težkih časih.

KD Skladi si ves čas prizadevamo biti družba, ki ima sposobnost ostati pred trgov, zagotavljati izjemno podporo strankam in ustvarjati donose za svoje vlagatelje. Podpiranje ambicioznih projektov, kot je Vse=mogoče!, uspešnost upravljanja, izpostavljenost profilom tveganja in predvsem skrb za vlagatelje, ki so vedno v ospredju vseh naših odločitev, so le nekatere izmed stvari, ki so družbi tudi letos zagotovile nagrado Trusted Brand in s tem status družbe za upravljanje, ki ji ljudje najbolj zaupajo.

V ospredju, skupaj z Vladom Kreslinom, je z nagrado Trusted Brand Marija Valentinčič Pregelj, namestnica direktorja sektorja finančnega svetovanja in trženja pri KD Skladih.

Vabljeni na srečanja za vlagatelje

Skrb za naše vlagatelje je naše temeljno poslanstvo. V ta namen bomo tudi to jesen v več regijah po Sloveniji organizirali brezplačna srečanja, na katerih KD Skladi svojim zvestim vlagateljem in vsem zainteresiranim ponujamo možnost vpogleda v dogajanje na finančnih trgih. V sklopu dogodkov bodo imeli udeleženci priložnost srečati se z upravitelji in finančnimi svetovalci, ki bodo go-

vorili o razmerah na finančnih trgih in dali koristne nasvete za vlaganja v prihodnosti. Kdaj se srečamo v bližini vašega kraja, spremljajte na spletu www.kd-skladi.si.

**ZA PRIJAVE IN INFORMACIJE
PIŠITE ALI POKLIČITE NA:**
nasvet@skladi.si ali 080 80 24

SREČAJTE SE Z NAMI NA ODPRTJU RAZSTAVE SLIKARJA JURIJA KALANA

Vljudno vabljeni na srečanje z nami na odprtju razstave slikarja Jurija Kalana, v četrtek, 17. septembra 2015, ob 19.00 v AS Galeriji na Dunajski 63 v Ljubljani. Jurij Kalan je eden redkih slovenskih slikarjev, ki ohranja tradicijo figurativnega izražanja. Njegove upodobitve živali so naslikane izjemno realistično; ko jih opazuješ, imaš občutek, da lahko začutiš njihov karakter, in to s tako natančnostjo, ki jo redko srečamo v sodobnem slovenskem slikarstvu.

**VLJUDNO VAS PROSIMO ZA
POTRDI TE V AŠE UDELEŽBE
DO TORKA, 15. 9. 2015,
NA ELEKTRONSKI NASLOV
pr@as.si ALI POKLIČITE NA
01 582 6 731.**

OPTIMUM, ŠTEVILKA 4, SEPTEMBER 2015
Izdajatelj in nosilec avtorskih pravic: KD Skladi, d.o.o.
Odgovorni urednik: Luka Podlogar
Namestnica odgovornega urednika:
mag. Marija Valentinčič Pregelj

Izvršni urednik: mag. Nenad Senić
Uredniški odbor: Goran Djuratović,
mag. Luka Flere, Katja Jekovec, Primož Inkret, MBA

Vsebinska in oblikovna zasnova,
izvršno uredništvo in produkcija:
PM, Poslovni mediji d.o.o., www.p-m.si
Tisk: MR Grafik
Naklada: 11.000

Foto: osebni arhiv

Vse je mogoče!

Bine Volčič, chef in žirant natečaja Vse = mogoče!

Letošnjo jesen bodo na svoj račun spet prišli vsi nadobudni mladi brihtneži z izvrjnimi idejami in željo po spremembah. Znani chef Bine Volčič, eden izmed letošnjih žirantov natečaja Vse = mogoče!, je povedal, kaj mu pomenijo drznost, inovativnost in zasledovanje sanj.

Katera je najbolj drzna stvar, ki ste jo naredili v življenju?

Leta 2007 sem postavil vse na kocko – službo za nedoločen čas, stanovanje, avto – in vzel velik kredit, da sem si lahko privoščil šolanje v Franciji. V francoskih kuhinjah nihče ne govori angleško, zato lahko za precej drzno potezo označim to, da sem se v Pariz odpravil brez znanja francoščine. Drzno pa je bilo tudi, da sem moral v šoli pozabiti čisto vse svoje strokovno predznanje in se vrniti na začetek, kot da ne bi prej profesionalno kuhal že devet let. Samo tako sem se potem lahko na novo naučil kuhati po francosko, po šolsko.

Kaj za vas pomeni biti inovativen?

To je iskanje novih poti. Če vsi delajo po nekem kopitu, hočem biti jaz drugačen, narediti isto stvar bolje. Tu gre tudi malo za »ego«, da ravno meni uspe najti nov način, to je potem tisto pravo profesionalno zadovoljstvo. Mislim, da v tem ni nič slabega, če ne maraš rutine in iščeš izzive v svoji stroki.

Kakšen je vaš odnos do tveganja?

Rad hodim po robu, to verjetno že veste. Moji izzivi so seveda strokovni, upam si kuhati drugače, tvegam,

ali bo to gostom všeč. In velikokrat ne vem, ali se bo izšlo, a me to ne ustavi. V kuhinji tekmuje mo s časom, s sestavinami, tudi s kemijskimi procesi, to je adrenalin, brez katerega ne morem delati.

Kje danes vidite priložnosti za mlade?

Mladi imajo ogromno priložnosti, če jih le uspejo prepoznati. Internet je vsem približal svet praktično do zadnjega kotička, mladi znajo tuje jezike, naj grejo po priložnosti, izkušnje in nova znanja v tujino. In ko se bodo vrnili, bodo tudi nam tu odprli obzorja. Omejijo te lahko le lastne »omejitve« v glavi, sicer pa velja, da kjer je volja, tam je pot.

Kaj bo ključni kriterij, po katerem boste letos ocenjevali ideje na natečaju Vse je mogoče?

Iskal bom idejo, ki me bo intuitivno najbolj navdušila, ki bo imela tisti naboj energije, zaradi katerega je »obsojena« na uspeh. Inovativna ideja, ki bo premikala meje mogočega, obenem pa bo prepričala tudi realista v meni, bo zagotovo dobila moj glas.

Kako ste izpolnili svoje sanje? In katere so ostale za prihodnost?

Svoje sanje sem izpolnil s trdim delom pa tudi s kančkom sreče, ki spremlja pogumne. Več ko delaš, več vrat se odpira in z osvojenimi novimi znanji lahko prepoznaš nove priložnosti.

Moje sanje za naprej so profesionalna in osebna rast, po drugi strani pa mirno družinsko življenje ter nekaj časa tudi za druženje in uživanje. ■

OSEBNA IZKAZNICA NATEČAJA

IME: VSE = MOGOČE!

DODATEN IZZIV: AS IZZIV

ORGANIZATOR: KD SKLADI

PARTNERJI:
ADRIATIC SLOVENICA, RADIO 1

SODELUJEJO LAHKO:
TIMI (VSAJ DVA ČLANA),
USTVARJALCI VSEH VRST

KAJ JEPOTREBNO:
PROJEKTN IDEJA

VREDNOST NAGRAD:
10.000 EUR (KD SKLADI)
+ 10.000 EUR OGLASNEGA
PROSTORA (RADIO 1)

ZAČETEK:
1. SEPTEMBER 2015

ROK ZA ODDAJO PROJEKTA:
20. OKTOBER 2015

RAZGLASITEV ZMAGOVALCA:
18. NOVEMBER 2015

PREDSEDNIK ŽIRIJE:
LUKA PODLOGAR

O GLAVNEM ZMAGOVALCU
ODLOČA: LJUDSTVO
(NA PODLAGI PREDIZBORA ŽIRIJE)

PODROBNEJE O NATEČAJU:
www.vsejemogoče.si

